

18008669

Gedeputeerde Staten**Provinciale Staten van Zeeland**

T.a.v. de statengriffier

onderwerp
Voortgangsrapportages grote projecten**kenmerk**
18009516**behandeld door**
ir. E.A. Dekker
+31 118 631922**verzonden****12 APR. 2018**

Middelburg, 10 april 2018

Geachte voorzitter,

In het kader van de informatievoorziening aan Provinciale Staten informeren wij u ieder kwartaal over de voortgang van de projecten die zijn aangemerkt als 'grote projecten'. Dit zijn de projecten Marinierskazerne, Thermphos, Waterdunen, Natuurpakket Westerschelde, N62 Sloeweg (fase 2) en N62 Tractaatweg. Daarbij rapporteren wij tevens over de stand van zaken met betrekking tot het provinciaal risicoprofiel.

De voortgangsrapportages over het eerste kwartaal van 2018 zijn gereed en bieden wij uw Staten hierbij aan, voor wat betreft de projecten Marinierskazerne, Thermphos, Waterdunen en Natuurpakket Westerschelde. De voortgangsrapportages van de projecten N62 Sloeweg (fase 2) en N62 Tractaatweg worden op 23 april eerst in de Raad van Commissarissen van de Tractaatweg BV behandeld en op 17 mei in het Opdrachtgever-Opdrachtnemerverleg en de aandeelhoudervergadering op 17 mei besproken. Daarna zullen wij deze rapportages aan u toezenden.

Een voortgangsrapportage kenmerkt zich door een rapportage achteraf, het gaat per definitie niet over de actuele situatie. De dynamiek in de projecten maakt dat de actuele situatie tijdens de behandeling van de voortgangsrapportage in de commissies al (sterk) gewijzigd kan zijn en de informatie opgenomen in de voortgangsrapportages achterhaald. Waar dit het geval is, zal de verantwoordelijk portefeuillehouder de actualiteit inbrengen bij de bespreking van de voortgangsrapportage in de commissie.

Voor wat betreft het risicomanagement bij de grote projecten wordt de informatie over de risico's via de kwartaalrapportages aan Provinciale Staten verstrekt. Op basis van ratio's wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel (zie bijlage). Met de actualisatie van de risico's is de ratio weerstandsvermogen berekend op 2,9 en de ratio algemene reserve op 0,3. De ratio weerstandsvermogen voldoet aan de norm (1,5) en de ratio algemene reserve is lager dan de norm (1,0).

Ten opzichte van de vierde kwartaalrapportage 2017 is het ratio weerstandsvermogen gestegen van 2,3 naar 2,9 en is het ratio algemene reserve gedaald van 0,4 naar 0,3. Het ratio weerstandsvermogen is gestegen als gevolg van meer ruimte in de meerjarenbegroting. Het ratio algemene reserve is gedaald als gevolg van een lagere algemene reserve.

In de voorjaarsnota 2018 wordt uitgebreid stilgestaan bij het financieel meerjarenperspectief in relatie tot het dan actuele benodigde weerstandsvermogen en bezien in welke mate de (toekomstige) budgettaire ruimte ingezet kan worden voor financiële ambities of benodigd is voor het aanvullen van de algemene reserve.

Met vriendelijke groet,
gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: Q1 voortgangrapportages en risicorapportage.

Voortgangsrapportage Ambtelijk Opdrachtgever			
Project: Programma Natuurpakket Westerschelde			
Algemeen			
Bestemd voor:	Prevaes, dhr. drs. L.M.L.M.		
Periode	01-01-2018 t/m 31-03-2018	Datum	03-04-2018
Status:	Definitief		
Projectnummer(IPA-code)		PZ00525	
Korte omschrijving van het project	Het programma tot het realiseren van 600 ha estuariene natuur volgens het Convenant Rijk-Provincie (2005) over de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010. Het Programma Natuurpakket Westerschelde omvat volgende projecten: a) Hertogin Hedwigepolder (350 ha) b) Uitbreiding Zwin (22 ha) c) Middengebied Waterdunen (121 ha) en Perkpolder (35 ha) d) Buitendijks (3 deelprojecten 87 ha) e) Landbouw-flankerend beleid (subsidie € 6,5 miljoen en grondruilbank € 6,5 miljoen). f) Overige afspraken (grenspark, impuls Hulst, Sloe/Tractaatweg, monitoring)		
Voorafgaande bestuurlijke besluiten	GS 7 oktober 2005 Voorstel GS invulling Schelde Estuarium Ingekomen brieven van ministerie EZ/LNV van 26 januari 2013 en 14 november 2016 inzake wijziging convenant. Ingekomen brief van ministerie LNV van 11 januari 2018 inzake goedkeuring van het voorstel tot herijking. PS Besluit 7 oktober 2005 Voorstel PS invulling Schelde Estuarium Besluit 30 januari 2006 Convenant Rijk en Provincie Natuurpakket Westerschelde Informering 26 januari 2016 Voortgangsbrief NPW 2015		
Betrokkenen		Akkoord	
Bestuurlijk opdrachtgever	Schönknecht-Vermeulen, mevr. C.M.M.		
Ambtelijk opdrachtgever	Prevaes, dhr. drs. L.M.L.M.		
Projectleider	Maljaars, dhr. mr. J.		

Voortgang algemeen		<i>Zie bijlage (Voortgangprojecten NPW Q1 2018.pdf) onder documenten.</i>		
Voortgang projectfase		Percentage gereed	Begin	Eind
Initiatiefase		100	31-01-2006	26-06-2013
Definitiefase		100	31-01-2006	26-06-2013
Ontwerpfase		20	01-01-2008	31-12-2022
Vorbereidingsfase		61	01-01-2013	31-12-2022
Realisatiefase		16	01-01-2013	31-12-2022
Nazorgfase		16	14-10-2015	31-12-2022
Beheersaspecten	Status	Toelichting		
Geld	😊	Voor de uitvoering van NPW is door EZ € 153,5 mln. beschikbaar gesteld. In oktober 2016 heeft de Staatssecretaris ingestemd met de inzet van de t/m 2016 gerealiseerde rente-inkomsten en winst op de verkoop van grond bovenop de afgesproken € 153,5 mln. Totaal is € 155,7 mln. beschikbaar. vorige status:😊		
Organisatie	😊	Het NPW is een programma-aanpak die de Provincie uitvoert voor het Rijk op basis van een specifieke afspraak met het Rijk, vastgelegd in een convenant. Binnen de provincie Zeeland is een aparte programmastructuur geformeerd rond de NPW-projecten, de NPW projectorganisatie. In verband de update van de MJKR, voor de komende jaren, zal de inzet tot einde van het programma opnieuw geactualiseerd worden. Eventuele extra inzet zal bekostigd worden uit het bestaande rijksbudget. De feitelijke uitvoering van de NPW-projecten wordt grotendeels met en door externe partners gedaan: het Zwin door het Vlaams agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust en de Hedwigepolder door de Vlaamse Waterweg. De buitendijkse projecten Baalhoek en Knuitershoek zijn gedaan door het Waterschap Scheldestromen via de Projectorganisatie Waterveiligheid. De rol van de Provincie is met name begeleidend, toezichthoudend en coördinerend voor alle betrokken Nederlandse partijen. vorige status:😊		
Risico's	😊	Overeenkomstig de afspraken rond grote projecten zijn risicoanalyses opgesteld op project- en programma-niveau. De risicodossiers van de projecten en het programma worden periodiek geactualiseerd Door de uitspraak van de Hoge Raad in de onteigeningsprocedure van de Hedwigepolder op 5 januari 2018 is een belangrijk risico weggevallen. Het tweede risico betrof de uitwerking van de buitendijkse projecten. Begin januari 2018 heeft de Minister van LNV ingestemd met de herijking van het totale programma waardoor dit risico aanzienlijk kleiner is geworden. Tenslotte speelt op de achtergrond ook nog een risico dat het pakket maatregelen moet voldoen aan de eisen van de		

		Europese Commissie. Nog steeds is er sprake van een 'ingebrekestelling' van Nederland die voorlopig alleen is opgeschort in afwachting van de realisatie van het Natuurpakket. Weliswaar is het Rijk daar als eerste voor aanspreekbaar maar het werkt uiteraard door in de beoordeling van de resultaten van het programma. vorige status: 😊
Kwaliteit	😊	Hoofdpoging betreft het realiseren van 600 hectare estuariene natuur. Op basis van de herijking voor het totale programma geldt het volgende: - 95 ha (Perkpolder (35 ha), Baalhoek (33 gewogen ha) en Knuitershoek (27 gewogen ha)) gerealiseerd; - 143 ha (Zwin (22 ha, waarvan 10 ha kwaliteitsverbetering) + Waterdunen (121 gewogen ha) in uitvoering; - 377 ha (Hedwigepolder (350 ha, waarvan 38 ha kwaliteitsverbetering) en Bath (27 gewogen ha)) in voorbereiding voor uitvoering; Het belangrijkste beoogde effect is natuurherstel van de Westerschelde. Het duurt nog geruime tijd voordat het effect volledig vastgesteld kan worden. De vaststelling of met de projecten de beoogde estuariene natuur ter plaatse is gerealiseerd kan kort na de realisatie worden gedaan. Na afloop van het NPW-programma in 2022 gaat de verantwoordelijkheid voor de uitgevoerde projecten, monitoring en beheer (tenzij anders belegd) terug naar het Rijk. Bij de uitvoering van het NPW-convenant hoort ook projectmonitoring. Monitoring op de risico's die verbonden zijn aan de projecten (zoals bijvoorbeeld grondwatermonitoring) en monitoring om te bepalen of de gestelde doelen behaald worden. In 2015 is het document "Overzichtsdocument aanpak monitoring Natuurpakket Westerschelde" opgesteld, waarin beschreven wordt, hoe de monitoring is opgezet vanuit de verantwoordelijkheid van de provincie Zeeland op basis van het convenant met het Rijk over het Natuurpakket Westerschelde. Onder de rubriek voortgang wordt op de afzonderlijke projecten ingegaan. vorige status: 😊
Informatie	😊	Maandelijks vindt afstemming plaats tussen de programmamanager en de bestuurlijk en ambtelijk opdrachtgever. Iedere drie maanden is er Stuurgroep overleg tussen LNV en de Provincie. Tweewekelijks vindt er afstemming plaats tussen

		projectdirecteur en programmamanager, tussen de programmamanager en LNV en tussentijds indien daartoe aanleiding toe is. De jaarlijkse door de accountant gecontroleerde rapportage aan het Rijk wordt in juli aan LNV aangeboden, evenals de herziene meerjarenkostenraming. Besluitvorming en het informeren van GS en PS vindt op de gebruikelijke momenten per kwartaal op reguliere basis plaats en aanvullend indien daartoe aanleiding is. vorige status: 😊
Tijd	😊	De Provincie heeft in 2006 de uitvoeringstaak voor het Natuurpakket Westerschelde (NPW) in opdracht van het Ministerie van EZ (thans weer Ministerie van LNV) op zich genomen. Inmiddels is de looptijd van het programma verlengd tot en met 2022. De realisatiefase van de Hedwige vangt aan in oktober en heeft een looptijd van 3 à 3,5 jaar. De einddatum van het convenant is daarmee realistisch. De opgave is het creëren van 600 ha estuariene natuur voor de Westerschelde als herstelmaatregel voor de slechte staat van instandhouding. In het Verdrag Uitvoering Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (het Verdrag) is tussen Vlaanderen en Nederland afgesproken dat daarvoor het Nederlandse deel van het Zwin wordt uitgebreid en in de Hedwigepolder estuariene natuur wordt gerealiseerd. Voor het zgn. Middengebied heeft de minister van LNV in 2008 ingestemd met een Zeeuws voorstel voor de resterende hectares. Dit voorstel is eind 2017 herijkt en op 11 januari 2018 heeft de Minister van LNV hiermee ingestemd. vorige status: 😊
🔍 geen voortgang bekend		
😊 volgens planning		
😬 dreigt te overschrijden		
😡 planning overschreden		
Acties		
Volgnummer	Actiehouder	Actie
		Relatie met Gorkit

IPA-rapportage voortgang projecten Q1 2018

Voortgang projecten

Vastgesteld kan worden dat NPW geleidelijk van planvoorbereiding en -vorming in de uitvoeringsfase en deels al in de beheerfase terecht is gekomen. Dat geldt niet voor alle onderdelen maar wel voor het grootste deel.

Nederland heeft op 8 april 2014 aan de Europese Commissie toegezegd een onafhankelijke commissie voor de monitoring van de 600 ha natuurherstel Westerschelde in te stellen. Begin 2018 heeft LNV besloten dat de commissie de minister van LNV van advies zal voorzien op de onderstaande punten:

- dragen de projecten bij aan het herstel en de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in de Westerschelde?
- wat zijn de natuurlijke baten van de projecten voor de Westerschelde regio?
- welke evt. optimalisatiemaatregelen kunnen genomen worden om de typische habitats en leefgemeenschappen verder tot ontplooiing te laten komen?

De monitoringscommissie start haar activiteiten in 2021 tenzij op dat moment nog onvoldoende monitoringsgegevens beschikbaar zijn. De commissie zal bestaan uit 3 onafhankelijke (Nederlandse) deskundigen op het gebied van ecologie, morfologie en waterbeheer en zullen in 2020-2021 worden benaderd.

Hieronder wordt op de afzonderlijke projecten ingegaan.

1. Hedwige-Prosperpolder

Nadat het Rijksinpassingsplan op 12 november 2014 onherroepelijk is geworden, zijn de gronden die in eigendom zijn van de heer De Cloedt bij Koninklijk Besluit van 14 november 2014, gepubliceerd in de Staatscourant van 12 december 2014, voor onteigening aangewezen. De rechtbank heeft op 8 juni 2016 de vordering toegewezen aan de Staat. De Hoge Raad heeft op 5 januari 2018 het arrest gepubliceerd en daarin is de onteigening definitief uitgesproken.

Naast de juridische procedure tot onteigening loopt het traject van de schadeloosstelling. De schadeloosstellingsprocedure is door de rechtbank per 18 juli 2016 officieel opgeschort in verband met de cassatie en zal na de uitspraak van de Hoge Raad weer worden opgestart.

De daadwerkelijke realisatie en inrichting van de Hedwigepolder gebeurt overeenkomstig het Verdrag door Vlaanderen, door De Vlaamse Waterweg (VW). VW werkt aan het opstellen van een uitvoeringsgereed bestek met daarin de correcte en volledige borging van alle voorwaarden en eisen uit het Rijksinpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten. In juni 2017 hebben gesprekken over het bestek plaatsgevonden met de stakeholders. In de zomer is de samenwerkingsovereenkomst (SOK), het bestek en de kostenraming door GS vastgesteld. V&W is verantwoordelijk voor de definitieve vaststelling en uitvoering van het bestek. Op 8 februari is de grond van de Hedwigepolder op naam van de Staat komen te staan. De marktbenadering is thans in voorbereiding en ingezet wordt op publicatie in de eerste week van april 2018. De start van de uitvoering staat gepland op 5 oktober 2018, waarbij de totale uitvoeringsperiode ingeschat wordt op 3 tot 3,5 jaar.

Bij de vaststelling van het bestek zijn in een samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt over het toezicht en de begeleiding van de realisatie door V&W en de Provincie Zeeland. Leidend daarbij is de rolverdeling in het Verdrag: Vlaanderen is verantwoordelijk voor de realisatie en de Provincie Zeeland begeleidt dit vanuit Nederland.

In het kader van de monitoring is opdracht verleend voor een zoet/zoutmonitoring. Daarnaast werkt het NIOZ samen met de Universiteit van Antwerpen aan een modellering ten behoeve van monitoringsvragen over de projectdoelstelling.

Het selectieproces van de **toekomstige beheerder** van de Hedwigepolder stelt eisen aan transparantie en marktconformiteit. De voorbereidingen van dit proces zijn gestart. De daadwerkelijke selectie (te starten met publicatie van een belangstellingsregistratie) kan nu, na de uitspraak van de Hoge Raad, ter hand worden genomen.

Het concept van een 'Grenspark' is bedoeld om voor het robuust en groot aaneengesloten grensoverschrijdend natuurgebied dat in de loop van de jaren in de grensregio ontstaat, een samenhangend beheer af te spreken en om met de nieuwe natuur meerwaarde te geven aan de grensregio. In april 2016 is de aanvraag voor Europese Subsidie in het kader van Interreg VA toegekend en is het project van start gegaan. EGTS Linieland, een bestuurlijke samenwerking van Nederlands en Vlaamse gemeenten en provincies, is leadpartner van dit project. Vanuit de projectorganisatie NPW zijn twee onderdelen van groot belang. Ten eerste het tot stand komen van een grensoverschrijdend natuurbeheerplan. Recent is daar voor een opdracht verleend door de natuurbeheerders op basis waarvan naast een natuurvisie ook natuurbeheerplannen worden opgesteld. Ten tweede is de Provincie Zeeland trekker voor de verkenning naar de identiteit van het grenspark, het ontwikkelen van een grensparkconcept en bijbehorende business-cases en samenwerkingsvormen. Voor het vaststellen van de identiteit van het grenspark en bijbehorend marketinglandschap zijn voor de zomer enkele workshops georganiseerd samen met de zogenaamde streekholders uit de regio. De volgende stap is het ontwikkelen van een bijpassend grensparkconcept, dit staat gepland voor de zomer van 2018. Na de zomer wordt er een businessplan opgesteld.

2. Uitbreiding Zwin

De werken zijn eind maart 2016 gestart en lopen door tot maart 2019. De werken lopen tot nu toe op schema en het grondverzet neemt een aanzienlijk deel van het werk in beslag. Inmiddels is duidelijk dat er sprake is van extra meerwerk omdat de grondbalans niet sluit. Deze kosten kunnen opgevangen worden binnen de meerjarenraming NPW waarin een risicoreservering is opgenomen. Begin maart 2017 is de verbreding en verdieping van de Zwingel afgerond. Gelijktijdig is de zandkern van de nieuwe dijk in de Willem-Leopoldpolder aangebracht en is gestart met de bekleding van de dijk met klei en stortstenen. Ook is het vlonderpad aan Nederlandse zijde gerealiseerd en is een begin gemaakt met de uitkijpunten. In Vlaanderen is men bezig met de grachten voor de antiverziltingsmaatregelen en is de ruwbouw van het pompgebouw inmiddels klaar.

Het "raamakkoord inzake het waterbeheer in een deel van de Oostkustpolder is gekoppeld aan de uitbreiding van het Zwin. De uitvoering gebeurt via het landinrichtingsproject Zwinpolders en mogelijk zal er in het Zwin zoet water worden gespuid bij piekbelasting.

Hiervoor is een protocol opgesteld tussen diverse Vlaamse overheden en diensten en Provincie Zeeland, waarin peilhoogtes zijn vastgelegd en voorzien wordt in een calamiteitenregeling. Dit protocol is tijdens de Internationale Zwincommissie op 24 november jl. ondertekend door de Commissaris van de Koning en de gouverneur van West-Vlaanderen. De overige partijen zullen per kerende post tekenen. Om de mogelijke negatieve effecten van de uitbreiding van het Zwin tegen te gaan zijn compenserende maatregelen getroffen. Deze zijn grotendeels afgerond. De meeste partijen hebben gekozen voor afkoop van de maatregelen. Bij één grondeigenaar zijn daadwerkelijk maatregelen getroffen.

Verder dient er nog eenerschikking van grondbezit plaats te vinden t.b.v. het toekomstig beheer. Met de gemeente Sluis, het Zeeuws Landschap en het Waterschap Scheldestromen is hierover overeenstemming bereikt. De effectuering van de grondruil is voorzien voor begin 2019.

Bij de monitoring ligt op dit moment de nadruk op het monitoren van mogelijke negatieve effecten en met vrijwel alle omwonenden zijn afspraken gemaakt over het nemen van compenserende maatregelen met betrekking tot mogelijke verzilting dan wel een afkoopsom.

3. Middengebied.

Met de oplevering van het project Perkpolder in juni 2015 is de realisatie van de estuariene natuur in dit project volledig voltooid en is de eerste 35 hectare gereed. Begin juni 2017 zijn de werkzaamheden aan de strekdammen bij Knuitershoek en Baalhoek (resp. 27 en 33 hectare) afgerond. Aan het Centre of Expertise is opdracht verleend om de komende vijf jaar de ontwikkelingen bij Baalhoek en Knuitershoek te monitoren. De eerste resultaten worden in het voorjaar van 2018 verwacht.

Het project **Waterdunen** omvat de combinatie “verbetering en verhoging van de kustveiligheid met innovatie van het toeristisch product” en “de versterking van natuur en landschap”. Binnen het project Waterdunen wordt 173 hectare nieuwe estuariene natuur gerealiseerd die (met de herijking NPW) voor 121 ha meetelt in de opgave van het NPW. Het gaat hierbij om ‘gecontroleerde getijdenatuur’, het water stroomt door een getijdenduiker het gebied in en uit. Op dit moment geldt de planning zoals afgesproken bij het Statenvoorstel GREX-2018 (PS van 15 december 2017).

Het buitendijkse project **strekdammen bij Bath** wordt momenteel nader uitgewerkt. Het ziet er naar uit dat de juridische procedure van vergunningverlening in de loop van het eerste kwartaal van 2018 kan starten. Het benodigde voorwerk voor bestek en vergunningen is in uitvoering. Aanbesteding volgt eind 2018.

De twee ‘nevengeul’-maatregelen bij **Hoofdplaat en Ossenis** zijn vooraf aangemerkt als de meest risicovolle (kansrijk mits-) projecten. Er is een nadere verkenning geweest van de uitvoeringsmogelijkheden waarbij we kunnen aannemen dat de opbrengst lager is dan de 119 ha die in 2009 was geraamd; daarbij is overigens breder gekeken dan alleen de maatregelen zoals aanvankelijk zijn voorgesteld. Daarbij gaat het steeds om buitendijkse kwaliteitsverbetering en om extra kwaliteitsverbetering in de projecten Zwin en Hedwige die tot dusver niet zijn meegeteld. De minister van LNV heeft 11 januari ingestemd met de herijking. Onderdeel van de herijking is ook een ‘vernieuwd’ programma voor het Middengebied

Platen van Ossenis, Hoofdplaatpolder, Veenbankproject op de Zimmermangeul, Appelzak en schorverjonging. De projecten Ossenis en Zimmerman zijn opgepakt en de nodige vooronderzoeken zijn uitgevoerd. Vóór de zomer 2018 zullen deze projecten een definitief ontwerp hebben en zijn ze in principe gereed voor het opstarten van een vergunningenprocedure. Voor de overige mogelijke projecten vindt nog een overleg plaats over mogelijkheden van uitvoering van deze projecten.

4. Nevenopgaven

Minder herkenbaar als maatschappelijke effecten maar daardoor niet minder belangrijk zijn de nevenopgaven zoals het ontwikkelen van een Grenspark, een Landbouw Flankerend Beleid en een impuls voor de gemeenten Hulst en Sluis, de toegevoegde waarde die is verkregen door zelf verantwoordelijk te zijn voor de uitvoering van het NPW.

Door de uitspraak van de Hoge Raad in de onteigening van de Hedwigepolder kunnen de grondruilen met de pachters worden geëffectueerd en komen de resterende ruilgronden vrij om via het kavelruilbureau te worden ingezet voor het landbouwflankerend beleid zoals afgesproken in het convenant.

Voortgangsrapportage Provinciale staten			
Project: Marinierskazerne Vlissingen			
Algemeen			
Periode	eerste kwartaal 2018	Datum	15-03-2018
Status:	Definitief		
Korte omschrijving van het project		Het doel van het project MARKAZ is om in nauwe samenwerking met gemeente Vlissingen en waterschap Scheldestromen: 1. De door de provincie gedane toezegging, om de gronden om niet en bouwrijp aan te leveren, gestand te doen; 2. Defensie in staat stellen de kazerne zo snel mogelijk, tegen zo laag mogelijke kosten en met draagvlak binnen de regio te realiseren; 3. Maximalisatie van de (economische en maatschappelijke) effecten van de kazerne voor de Zeeuwse samenleving te bewerkstelligen.	
Achtergrond		<i>Het project MARKAZ omvat de verhuizing van de nu in Doorn gevestigde Van Braam-Houckgeestkazerne en het Logistiek Complex Maartensdijk naar een terrein van ca. 70 ha. nabij de Buitenhaven van Vlissingen. De minister van Defensie heeft in zijn brief van 31 augustus 2012 zijn besluit tot verhuizing aan de Tweede Kamer meegedeeld. De Tweede Kamercommissie van Defensie heeft tijdens het algemeen overleg van 6 februari 2013 met de minister van Defensie met het eerder genomen besluit ingestemd. Binnen Defensie is een uitvoeringsorganisatie opgericht, om de verhuizing tot stand te brengen. Defensie, met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), is verantwoordelijk voor de bouw van de kazerne. Het provinciale project is primair gericht op het nakomen van de per brief van augustus 2012 door de provincie bevestigde toezegging m.b.t. het om niet en bouwrijp beschikbaar stellen van de gronden. Deze toezegging is gedaan vanwege de grote positieve sociaal-economische gevolgen van de kazerne. Op de schaal van de Zeeuwse arbeidsmarkt zijn de effecten enorm. De 1780 arbeidsplaatsen op de kazerne zelf zorgen voor nog eens 385 extra arbeidsplaatsen bij toeleveranciers en als gevolg van consumptieve bestedingen ("Impact Marinierskazerne Vlissingen", Ecorys, 21 januari 2013). Deze 2165 nieuwe banen kunnen een breed</i>	

		<i>uitstralingseffect hebben op o.a. onderwijs en voorzieningen in Zeeland. Dit is mede afhankelijk van de woonplaatskeuze van de kazernemedewerkers.</i> <i>Provinciale inzet is gericht op het maximaliseren van de sociaal-economische gevolgen. De provincie functioneert daarnaast voor Defensie als regionaal aanspreekpunt.</i> <i>Op het moment dat het eerste projectdoel bereikt is (na het aanleveren van de grond, het afkopen van het bouwrijp maken en het realiseren van de wegontsluiting en nutsaansluitingen), zal een expliciet keuzedocument worden opgesteld m.b.t. de wijze van voortzetting van het project, gericht op de twee resterende doelen.</i>	
Voorafgaande bestuurlijke besluiten		GS 12019023, aug 2012: brief aan minister van Defensie inzake om niet en bouwrijp beschikbaar stellen van gronden; 14009116, jun 2014: bestuursovereenkomst Provincie - Defensie 14017218, nov 2014: samenwerkingsovereenkomst Provincie - Vlissingen 15006119, mrt 2015: erfpachtovereenkomst Provincie - Vlissingen 15007537, jun 2015: erfpachtovereenkomst Provincie - Vlissingen 15008186, jun 2015: drie overeenkomsten Provincie - Defensie inzake erfpacht, afkoopsom en regionale bijdrage 16008532, jun 2016: vierde overeenkomst Provincie (met gem/ws)- Defensie inzake risicoverdeling grond dossier 16008532, jun 2016: overeenkomst Provincie - Vlissingen inzake aanvragen bijdrage BZK voor opsporing/ruiming NGE PS 13018275, nov 2013: beschikbaar stellen van € 15 mln. voor project MARKAZ 14008125, jul 2014: vaststelling inpassingsplan 16013561, nov. 2016: financiële verwerking gronden MARKAZ	
Betrokkenen			Akkoord
Bestuurlijk opdrachtgever		Schönknecht-Vermeulen, mevr. C.M.M.	
Ambtelijk opdrachtgever		Prevaes, dhr. drs. L.M.L.M.	
Projectleider		Dekker, mevr. ir. E.A.	
Voortgang algemeen	<i>In het eerste kwartaal 2018 is het volgende uitgevoerd/in uitvoering:</i> <i>- Tegen de vergunning van Vlissingen voor de verplaatsing van de naturistencamping is beroep ingesteld. Beroep is op 20 februari bij de</i>		

		rechtbank in Middelburg behandeld. Op aandringen vanuit de regio staat Defensie de naturistencamping toe om nog tot september 2018 de huidige locatie te gebruiken. - De Inspectie Leefomgeving en Transport heeft niet ingestemd met de aan hen voorgelegde veiligheidstoetsing van de dijk rond de Buitenhaven. Het waterschap dient deze toetsing nog aan te vullen/verbeteren, voordat van opname op het HWBP-programma sprake kan zijn. Er is inmiddels wel duidelijkheid over de benodigde omvang van de versterking. Op basis daarvan is een start gemaakt met het ontwerptraject. - In opdracht van Evides/Enduris is gestart met de verlegging/verwijdering van kabels en leidingen in het plangebied. Verlegging van de dataverbinding wacht op duidelijkheid (i.v.m. dijkverzwaring) over een mogelijk tracé langs de Oostelijke Bermweg. - De sloop van de opstallen/kelders en sanering van de olietank aan de Havenweg is nu geheel afgerond. - Het Rijksvastgoed heeft het bestek voor de uit te voeren bodemsaneringen op Tenderned geplaatst. Daarin zijn saneringen opgenomen, waarvan in de vierde overeenkomst is afgesproken dat deze pas uitgevoerd (en medebekostigd door de regio) worden, mocht uit het definitieve ontwerp de noodzaak daartoe blijken. Aan Defensie is gemeld, dat de regio vasthoudt aan de gemaakte afspraken. - Uitvoering wordt gegeven aan het plan van aanpak, dat samen met de mariniers in Doorn is opgesteld. De enquête is voorbereid, een opzet is gemaakt voor een informatieportal op internet en gewerkt wordt (als onderdeel van Zichtbaar Zeeland) aan een augmented-reality-applicatie over Zeeland voor potentiële vestigers. - Op verzoek van Defensie heeft de regio (incl. NSP) de financiële en ruimtelijke mogelijkheden voor een strategische transporthaven verkend.		
Voortgang projectfase		Percentage gereed	Begin	Eind
Initiatiefase		100		
Definitiefase		100		
Ontwerpfase		100		
Vorbereidingsfase		100	01-11-2014	22-06-2016
Realisatiefase		50	01-01-2015	31-12-2019
Nazorgfase		0	01-01-2020	30-06-2022
Beheersaspecten	Status	Toelichting		
Geld	😊	Van het beschikbare budget van ruim 18 M€ (15 M€ van provincie, ruim 3 M€ van gemeente Vlissingen) resteert nog ca. € 4,2 M€. De geplande uitgaven betreffen met name infrastructurele aanpassingen, nutsvoorzieningen, bomruiming en bodemsanering. De door het RVB gemaakte directieraming voor de sanering valt hoger uit dan waarmee in de projectraming is gerekend. Raming is niet aangepast, omdat verwacht wordt dat de uiteindelijke kosten lager dan de		

		directieraming zullen uitvallen en de kosten deels ook alleen door Defensie gedragen zullen worden. Een klein budget is beschikbaar voor promotie- en communicatieuitgaven. Het beschikbare budget op projectonvoorzien is door de verwachte BZK-bijdrage aan het door Defensie uitgevoerde NGE-onderzoek iets toegenomen en bedraagt € 636.000,-. Dit is toereikend om de benodigde risicoreservering (zie bij risico's) en de verwachte extra kosten voor nutsvoorzieningen te kunnen dekken. vorige status: 😊
Organisatie	😞	Over de uitvoering van de overeenkomsten tussen regio en rijk bestaat op een aantal punten verschil van inzicht tussen partijen. Het overleg daarover verloopt moeizaam; kwesties blijven slepen. Gezamenlijk is de intentie uitgesproken om de effectiviteit van het overleg tussen regio en rijk te verbeteren. Aanvullend op de eigen, ambtelijke en bestuurlijke, inspanningen is recent ook een extern adviseur gevraagd, om de oorzaken te achterhalen en aanbevelingen voor verbetering te doen. vorige status: 😊
Risico's	😊	De risicoanalyse is op 1 maart geactualiseerd. Daarbij zijn in de hoogte van de risico's geen aanpassingen of aanvullingen gedaan. Wel is de motivering onder het risico op extra saneringskosten aangepast. Er is sprake van een hogere directieraming. Deze valt echter weg tegen een verminderd risico op sanering van locatie 2 (de locatie, waar de nieuwe ontsluiting komt te liggen), waardoor het risico als geheel gelijk blijft. Het in NARIS op basis van 95% berekende risico blijft op € 473.000 staan. De risico's en de beheersmaatregelen worden maandelijks in de projectgroep doorgenomen. vorige status: 😊
Kwaliteit	😊	De ontwerp- en planningsopgave rond de nieuwe ontsluiting van Vesta, uit te voeren in combinatie met de dijkverzwaring ter plaatse, is complex. Met de eind 2017 beschikbaar gekomen rekenmethodiek voor de dijkverzwaring is een groter ruimtebeslag berekend dan waarmee eerder rekening is gehouden. In nauwe samenwerking met alle partijen, waaronder het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), en externe deskundigen is deze opgave opgepakt. Momenteel worden verschillende varianten uitgewerkt en op kosten en effecten vergeleken. Vanwege de beoogde financiering uit het HWBP zal de voorbereiding en uitvoering van de dijkverzwaring nauw op de eisen en planning van het HWBP moeten worden afgestemd. De door het waterschap opgestelde veiligheidsbeoordeling acht de ILT nog niet compleet. Deze zal

		moeten worden aangevuld, voordat plaatsing op het HWBP-programma mogelijk is. vorige status: 😊
Informatie	😊	Recent is de dorpsraad van Ritthem nader geïnformeerd over de voortgang van de regionale werken en werkzaamheden, dit naar aanleiding van de in uitvoering genomen verlegging van kabels en leidingen. Over deze verlegging is ook een aparte informatieavond voor betrokkenen gehouden. De vakbonden hebben in de afgelopen maanden publiciteit gezocht over de weerstand tegen de toekomstige verhuizing van de mariniers naar Vlissingen. In de vastgoedrapportage aan de Tweede Kamer van 31 januari jl. stelt de staatssecretaris daarover, dat ze de uitspraken over een 'uitgekleed model' niet herkent en dat de behoeftestelling uit 2012 nog steeds maatgevend is. Regio en Defensie trachten via een in 2017 opgesteld plan van aanpak een positiever beeld over (de kazerne in) Zeeland bij de mariniers te krijgen. Belangrijke onderdelen daarvan zijn onderlinge kennismaking en het beschikbaar stellen van relevante en aansprekende informatie. Via een enquête zal in de komende maanden meer inzicht komen in de informatiebehoefte en vestigingsbereidheid van de mariniers. vorige status: 😊
Tijd	😊	Het werk m.b.t. de verlegging van een gasleiding en de verwijdering van vervallen waterleidingen in het plangebied van MARKAZ is gestart en zal voor de zomer afgerond worden. De uitwerking van het ontwerp voor het takje Vesta in combinatie met de dijkverzwaring neemt meer tijd in beslag dan gedacht. Uitvoering van dit werk zal in 2018-2019 plaats vinden en wordt afgestemd op de planning van het bouwrijp maken en de terreinoverdracht aan het consortium door het RVB. vorige status: 😊
🔍 geen voortgang bekend		
😊 volgens planning		
😬 dreigt te overschrijden		
😡 planning overschreden		

Voortgangsrapportage Provinciale staten			
Project: sanering Thermphos			
Algemeen			
Periode	1ste kwartaal 2018	Datum	16-03-2018
Status:	Definitief		
Korte omschrijving van het project		Het samen met ministerie van I&W en Zeeland Seaports het voormalige Thermphos-terrein laten saneren tot het punt dat voorbereidingen voor heruitgifte kunnen worden getroffen. Deelprojecten hierbinnen zijn: a. Deelproject I – Fosforveilig stellen i. Veiligstellen ovens ii. Veiligstellen vaten met leidingen iii. Leidingen en tanks iv. Natte verwerking b. Deelproject II – Reststoffen i. Verwerking en opslag van afvalstoffen ii. Direct af te voeren materialen en afvalstoffen c. Deelproject III - Ontvlechting en sloop van installaties en gebouwen d. Deelproject IV – Bodemsanering	
Achtergrond		<i>In 2014 is door Provincie Zeeland en Zeeland Seaports een akkoord met Curatoren gesloten. Er is uit de boedel € 35 miljoen ontvangen voor de veiligstelling/sanering van het Thermphos terrein. Er is een beheersorganisatie (VCB) opgericht voor toezicht en organisatie van de werkzaamheden. VCB heeft op 31 maart 2017 een nieuw plan van aanpak beschikbaar gesteld.</i> <i>Naar aanleiding van het adviesrapport van de Commissie Samsom werken Provincie Zeeland, Ministerie van I&W en Zeeland Seaports samen voor de totale sanering van het voormalige Thermphos-terrein.</i>	
Voorafgaande bestuurlijke besluiten		GS In juni 2014 heeft GS besluiten ten aanzien van de overeenkomsten met de curatoren van Thermphos en Zeeland Seaports genomen en deze aan PS voor wensen en bedenkingen voorgelegd. De overeenkomsten zijn in oktober 2014 besproken. In de periode tot 2016 is met regelmaat in GS de voortgang en ontwikkelingen besproken en heeft besluitvorming vanuit de rol van bevoegd gezag plaatsgevonden. 22 maart 2016 is in GS de berichtgeving van VCB	

	over vertraging en niet halen einddatum TKO besproken. Eind juni 2016 is vanuit VCB als nieuwe einddatum voor de TKO 22 december 2016 genoemd. Nadat berichtgeving in oktober 2016 leidde tot geen zicht op een nieuwe datum heeft GS op 18 oktober 2016 besloten een Plan van Aanpak te eisen en een statenvoorstel voor extra middelen vastgesteld. In deze periode is vanuit GS een verzoek om hulp aan het Rijk verstuurd. 20 december 2016 is reactie op verzoek om drie maanden extra voor plan van aanpak van VCB met statenvoorstel voor extra middelen ter overbrugging tot periode tot en met april 2017 7 april 2017 Gezamenlijke brief met Zeeland Seaports aan informateur kabinetsformatie vastgesteld 11 april 2017 statenvoorstel plan van aanpak Thermphos juni 2017 Besluitvorming ten aanzien van akkoord gaan met opdracht Rijk voor instelling Commissie Samsom september 2017 12 september 2017 standpunt innemen over advies Samsom in voorbereiding op bestuurlijk overleg met Rijk 19 september 2017 vaststellen standpunt over advies Samsom en versturen brief aan PS na bestuurlijk overleg 11 oktober 2017 statenvoorstel implementatie Samson inclusief dekkingsvoorstel 19 december 2017 goedkeuring ondertekenen financiële overeenkomst Thermphos met Rijk en Zeeland Seaports 21 december 2017 ondertekende financiële overeenkomst Thermphos PS Op 16 juni 2014 hebben Provinciale Staten besloten geen bedenkingen te hebben tegen de overeenkomsten zoals die toen voorlagen. Ook hebben ze geen bedenkingen geuit tegen de oprichting van een afzonderlijke sanerings-BV door ZSP en hebben ze middelen beschikbaar gesteld om de overeenkomsten uit te kunnen voeren. Voortgangsbrieven project sanering Thermphos
--	--

		t.b.v. PS van januari, maart, juni, juli 2016. In oktober en december 2016 en in januari en maart 2017 is informatie met PS gedeeld in een besloten bijeenkomst PS. Op 18 november 2016 zijn door Provinciale Staten extra middelen beschikbaar gesteld (€ 1,1 miljoen) voor het dekken van de extra beheerskosten i.v.m. uitloop sanering. In januari 2017 is wederom € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld door Provinciale Staten voor het dekken van de beheerskosten tot en met april 2017. In juni 2017 is maximaal € 4,5 miljoen beschikbaar gesteld door Provinciale Staten voor de beheerskosten. In april 2017 is het statenvoorstel met betrekking tot het plan van aanpak behandeld. In vervolg op het rapport Samsom heeft op 3 en 10 november 2017 PS het statenvoorstel ten aanzien van de implementatie van het rapport Samsom en de dekking daarvan (DIP-163) vastgesteld. Op basis daarvan sluiten GS een financiële overeenkomst en een samenwerkingsovereenkomst met het ministerie van I&W en Zeeland Seaports voor de sanering van het Thermphos-terrein.		
Betrokkenen				Akkoord
Bestuurlijk opdrachtgever		Bat, dhr. drs. J. de		
Ambtelijk opdrachtgever		Prevaes, dhr. drs. L.M.L.M.		
Projectleider		Schipper, dhr. L.J.		
Voortgang algemeen	<i>Er wordt voor gezorgd dat VCB de prioritaire saneringsactiviteiten, die belangrijk zijn voor planning en in verband met risico op oplopende kosten, uit blijft voeren en dat VCB de veiligheid voor mens en omgeving kan waarborgen. De gezamenlijke aansturing van VCB door ministerie van I&W, Provincie Zeeland en Zeeland Seaports is gestart vooruitlopend op de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst.</i>			
Voortgang projectfase		Percentage gereed	Begin	Eind
Initiatiefase		100		
Definitiefase		100		
Ontwerpfase		100		
Vorbereidingsfase		100		
Realisatiefase		25	10-10-2014	
Nazorgfase		0		
Beheersaspecten	Status	Toelichting		
Geld	😊	De provinciale bijdrage gerekend vanaf 1 april 2017 is 41,75 miljoen euro. Daarvan is 8.75 miljoen euro sindsdien aan VCB		

		betaald ten behoeve van beheers- en organisatiekosten en de sanering van het voormalige Thermphos-terrein. De financiële overeenkomst waarin de financiële verantwoordelijkheden van Rijk, Provincie en Zeeland Seaports zijn vastgelegd, is ondertekend op 20 en 21 december door de drie partijen. In de samenwerkingsovereenkomst tussen ministerie I&W, Zeeland Seaports en Provincie Zeeland worden de procedures voor besluitvorming over risico's en meerkosten opgenomen. Aangezien er in het totale project en met name in de latere stappen nog veel onzekerheden zijn, kan niet met zekerheid worden aangegeven dat er geen sprake zal zijn van kostenoverschrijdingen die de opgenomen risicoreserve gaan overschrijden. vorige status: 😊
Organisatie	😊	De interne organisatie is na de eerdere versterking op peil gebleven. De huidige inzet is gericht op het komen tot ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst en ondertussen samen met ministerie I&W en Zeeland Seaports zorg te dragen dat de sanering via VCB voort kan gaan. vorige status: 😊
Risico's	😊	Met het sluiten van de financiële overeenkomst zijn een aantal risico's verminderd. Tegelijkertijd blijven risico's aanwezig gezien het uiterst complexe dossier en de 1/3e verantwoordelijkheid die wordt genomen voor de totale sanering. vorige status: 😊
Kwaliteit	😊	De interne organisatie, inclusief externe inhuur, deskundigen zorgt voor een kwalitatief adequaat traject. Vanuit ministerie I&W, Zeeland Seaports en Provincie Zeeland wordt VCB bevraagd op het op peil zijn van haar organisatorische kwaliteit. vorige status: 😊
Informatie	😊	De interne informatie aan GS en PS wordt door informatiebrieven, statenvoorstellen, toelichting iedere Commissie Bestuur en speciale bijeenkomsten geregeld. Op 16 maart 2018 is in de Commissie Bestuur gesproken over het nog niet ondertekend zijn van de samenwerkingsovereenkomst en het statenvoorstel om desondanks samen met ministerie van I&W en Zeeland Seaports de middelen ter beschikking te stellen om de sanering voortgang te laten vinden. vorige status: 😊
Tijd	😊	Met statenvoorstel DIP-163 is voor de scope uitgegaan van de totale planning voor sanering, doorlopend tot in 2021. VCB meldt dat de planning nog steeds is om in 2021 de sanering af te ronden. vorige status: 😊
? geen voortgang bekend		

😊 volgens planning	
😬 dreigt te overschrijden	
😡 planning overschreden	

Voortgangsrapportage Provinciale staten			
Project: Waterdunen			
Algemeen			
Periode	eerste kwartaal 2018	Datum	19-03-2018
Status:	Definitief		
Korte omschrijving van het project		Het doel van Waterdunen is drieledig: 1. Een oplossing voor kustveiligheid. Duinen en dijken ter hoogte van Breskens vormen één van de zwakke Nederlandse schakels. Met de gekozen wijze van kustversterking is de veiligheid voor 200 jaar gegarandeerd. 2. Met de getijdennatuur, een groot slikken- en schorregebied, draagt Waterdunen bij aan het met België afgesproken natuurherstel van de Westerschelde. 3. Door de combinatie van kustversterking, (recreatie)natuurontwikkeling en hoogwaardige verblijfsrecreatie ontstaat een voor recreanten uiterst aantrekkelijk gebied, zowel voor de echte natuurkenners en vogelaars als voor bewoners en verblijfsrecreanten. Dit zal leiden tot seizoensverlenging en een aanzienlijke sociaal-economische impuls voor de (krimp)regio.	
Achtergrond		<i>De opgave voor de provincie is om het recreatiecasco, de (recreatie)natuur en de bijbehorende infrastructurele voorzieningen te realiseren.</i> <i>Daarnaast gaat het ook (c.q. vooral) om het realiseren van de gewenste toegevoegde waarde van Waterdunen voor wat betreft de sociaal-economische impuls voor de regio West Zeeuws-Vlaanderen en de betekenis voor Zeeland als LAND IN ZEE!-landmark.</i> <i>De volgende resultaten worden nagestreefd:</i> • <i>garanties voor een goed beheer en gebruik van de aangelegde voorzieningen;</i> • <i>spin-off voor bewoners, instellingen en ondernemers in de regio;</i> • <i>uitstraling naar landelijke overheid, kennisinstituten, pers, toekomstige bezoekers.</i> <i>Bovenstaande resultaten bereikt de provincie in samenwerking en afstemming met de andere bij Waterdunen betrokken partijen (Waterschap Scheldestromen, gemeente Sluis, HZL en Molecaten) en met de omgeving.</i>	
Voorafgaande bestuurlijke besluiten		GS	

		PS In de vergadering van 4 november 2016 is de GREX 2017 vastgesteld	
Betrokkenen			Akkoord
Bestuurlijk opdrachtgever		Reu, dhr. drs. B.J. de	
Ambtelijk opdrachtgever		Prevaes, dhr. drs. L.M.L.M.	
Projectleider		Maljaars, dhr. mr. J.	
Voortgang algemeen	<i>De voorbereidingen voor de aanleg van de inlaatkreek/verkeersbrug en het amoveren van de wegen zijn in volle gang. Voorbereidende detailonderzoeken zijn uitgevoerd (asfalt, sonderingen, archeologie en explosieven).</i> <i>Het bestek voor de realisatie van de inlaatkreek stond gepland om december 2017 op de markt te worden gezet. Op het laatste moment heeft het waterschap meegedeeld dat er geen goedkeuring kon worden verleend aan het bestek omdat bleek dat er voor de aansturing van de schuiven voor de getijdeduiker andere ontwerpcondities nodig waren. Een herontwerp met bijkomende onderzoeken is in een intensief proces tot stand gekomen maar heeft verschuiving van werkzaamheden in de uitvoering tot gevolg. De gevolgen van deze verschuiving in de werken voor de partners zijn onder de rubriek tijd opgenomen.</i> <i>Met Molecaten wordt overleg om te bezien op welk moment de grondoverdracht kan plaatsvinden, gezien de samenloop van de werkzaamheden die nog moeten worden uitgevoerd. Verder vindt parallel hieraan overleg plaats over de ruimtelijke invulling van het terrein.</i> <i>Met de partners Het Zeeuwse Landschap en het Waterschap is het proces tot grondoverdracht opgestart. Met Het Zeeuwse Landschap is de inpassing van de activiteiten van het Kustlab in Waterdunen verder uitgewerkt. Tevens is een wijziging voor een aanpassing van het bestemmingsplan in voorbereiding, deze zal in 2018 aan PS worden voorgelegd.</i> <i>Het Zeeuwse Landschap bereidt het bestek voor de Oestergeul voor waarbij wordt afgestemd en samengewerkt met de Provincie. Het Zeeuws Landschap bekijkt de mogelijkheden voor de ontwikkeling van de entree "Welkom in Waterdunen". In 2018 zullen wij ons inzetten om per partner definitieve afspraken te maken over grondoverdracht en beheer.</i>		
Voortgang projectfase		Percentage gereed	Begin
Initiatiefase		100	
Definitiefase		100	
Ontwerpfase		100	
Vorbereidingsfase		100	
Realisatiefase		77	
Nazorgfase		0	
Beheersaspecten	Status	Toelichting	

Geld	😊	In de PS-vergadering van 15 december 2017 is de GREX 2018 vastgesteld. Wij blijven binnen de kaders van de GREX. vorige status:😊
Organisatie	😊	De capaciteitsplanning wordt elk kwartaal beoordeeld. In de projectorganisatie worden wijzigingen verwacht, er is aandacht voor kennisoverdracht maar het inwerken van nieuw personeel kost ook tijd. vorige status:😊
Risico's	😊	Voor Waterdunen worden regelmatig risicosessies gehouden om het dossier te actualiseren. De uitkomsten van deze risicosessies worden verwerkt in NARIS, het risico-inventarisatiesysteem. Als de uitkomsten van deze risicosessies aanleiding geeft tot het bijsturen van het project zal dit bij een herziene GREX 2019 worden aangeboden aan PS. Met het eventueel later overdragen van de gronden aan Molecaten zijn rentelasten gemoeid. Dit risico is opgenomen in de GREX 2018 (huidige GREX) en kan worden gedekt uit de post onvoorzien. Verdere risico's zijn nog niet geïdentificeerd, we zijn hierover in gesprek met de partners van Waterdunen. vorige status:😊
Kwaliteit	😊	Door de vaststelling van de GREX 2018 is er duidelijkheid over de projectscope. Over de detaillering van de invulling van de onderdelen van de scope binnen de door PS vastgestelde kaders vindt afstemming plaats met de projectpartners/toekomstige beheerders die vertaald zullen worden naar concrete afspraken. vorige status:😊
Informatie	😊	Vanaf begin 2017 wordt per kwartaal gerapporteerd over de financiële voortgang aan de ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgever. Bij majeure tussentijdse ontwikkelingen op het gebied van tijd en geld zal GS worden geïnformeerd. Uw Staten worden per kwartaal geïnformeerd over de voortgang. (communicatie project) In januari heeft een kennismakingsbezoek aan Waterdunen met de gedeputeerde en de nieuwe burgemeester van Sluis plaatsgevonden. In de media (PZC/Omroep Zeeland) zijn berichten verschenen over de planning van de werkzaamheden in de laatste aanleg van het gebied. In samenwerking met Het Zeeuwse Landschap is via diverse kanalen gecommuniceerd over de voorgenomen zilte teelten in het gebied (wijzigingsplan en aanleg oestergeul). Voor een aantal academische groepen is een presentatie over Waterdunen gehouden en het digitale Waterdunen magazine

		verscheen eind december en eind februari. vorige status: 😊
Tijd	😞	In de huidige provinciale planning die is vastgesteld bij de vaststelling van de GREX 2018 in PS van 15 december 2017 is uitgegaan van een einddatum van het project op 31 december 2019. Inmiddels is wel duidelijk dat er minimaal 6 maanden vertraging is ontstaan bij de voorbereiding van het bestek voor de inlaatkreek omdat de goedkeuring van het waterschap op basis van de Wet op de waterkering langer duurde dan door de provincie was ingeschat. De wederzijdse verbondenheid en verwevenheid vraagt ook in de komende periode een gezamenlijke inspanning en een onderlinge afstemming en planning om tot het beoogde eindresultaat te komen. Voor Molecaten geldt dat de vertraging op het bestek inlaatkreek ook van invloed is op hun planning. Waarin dit exact resulteert is op dit moment nog niet duidelijk. Het meest waarschijnlijke scenario is dat de opening van het park Molecaten nu per 2020 op de rol staat. De verwachting nu is dat de vertraging voor Het Zeeuwse Landschap geen gevolgen heeft. Wel is het zo dat de werken van HZL dienen te worden afgestemd met de werken van de Provincie. vorige status: 😊
🔍 geen voortgang bekend		
😊 volgens planning		
😞 dreigt te overschrijden		
😡 planning overschreden		

Risico's grote projecten

Inleiding

In het risicomanagementbeleid 'riskeer, beheers en realiseer meer' is vastgelegd dat projectrisico's worden verantwoord via de kwartaalrapportages die aan zowel Gedeputeerde Staten als Provinciale Staten worden verstrekt. Tegelijkertijd met deze kwartaalrapportages wordt ook verantwoording afgelegd over de ontwikkeling van het provinciaal risicoprofiel. In het handboek grote projecten is ook aandacht voor risicobeheersing en het rapportagesysteem voor de grote projecten (IPA) is hierop ingericht.

Het afleggen van verantwoording aan Provinciale Staten over de provinciale risico's vindt plaats via de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en jaarrekening. Voor wat betreft risicomanagement met betrekking tot projecten wordt de informatie over de risico's via de kwartaalrapportage aan Provinciale Staten verstrekt.

Risico's

In het risicoprofiel van Zeeland zijn meer risico's verwerkt dan alléén de grote projecten, in het risicoprofiel zijn alle risico's waaraan onze Provincie wordt blootgesteld opgenomen. Het gaat om risico's met betrekking tot onderstaande onderwerpen.

Overzicht risico's eerste kwartaalrapportage 2018

- Thermphos
- Garantstelling Hulst i.v.m. Perkpolder
- Waterdunen beheer
- Sloeweg: fase 1 Rijksbijdrage
- Sloeweg: fase 2 budgetoverschrijding
- Garantstelling ZB
- Controle POP-2/POP-3 en overige Europese gelden
- Meldplicht datalekken
- Tekort in Faunafonds
- Wijziging licentiestructuur
- Tractaatweg: budgetoverschrijding

In het overzicht staan de risico's in volgorde van invloed. De risico's met betrekking tot Thermphos, Perkpolder en Waterdunen beheer bepalen voor het grootste deel het risicoprofiel van de provincie en zijn op grond daarvan aan te merken als de grootste risico's. Het overzicht bestaat overigens niet uit alleen enkelvoudige risico's. Zo zijn er meerdere risico's die betrekking hebben op bijvoorbeeld Thermphos en Waterdunen.

Ten opzichte van de vierde kwartaalrapportage 2017 is het risico "Onvoldoende compensatie vervoerders" komen te vervallen. De door vervoerder aangespannen rechtszaak is niet ontvankelijk verklaard waardoor dit risico niet meer bestaat.

Benodigde risicobuffer

Op basis van de risicogegevens wordt door middel van een risicosimulatie de benodigde risicobuffer berekend. Dit is de buffer die nodig is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Deze berekening vindt plaats door middel van risicosimulatie. Deze simulatie wordt toegepast,

omdat het reserveren van het maximale bedrag in de “worst case” ongewenst en onnodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Bij de berekening van de risicosimulatie gaan we uit van een zekerheidspercentage van 95%. Uit de risicosimulatie volgt dat met 95% zekerheid kan worden gesteld dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 10,0 miljoen.

Beschikbare risicobuffer

De beschikbare risicobuffer bestaat uit het geheel aan middelen dat beschikbaar is om de risico's in financiële zin af te dekken.

	(bedragen x € 1 miljoen)
Beschikbare risicobuffer	
Algemene reserve (stand na 2e begrotingswijziging)	2,7
Bestemmingsreserve	0,0
Vrije belastingcapaciteit Motorrijtuigenbelasting	13,3
Ruimte meerjarenbegroting (stand na 2e begrotingswijziging)	13,1
Totaal	29,1

De Algemene reserve is doorgaans de primaire risicobuffer, omdat deze direct is in te zetten. De Algemene reserve bevat incidentele middelen zonder bestemming.

Ratio weerstandsvermogen

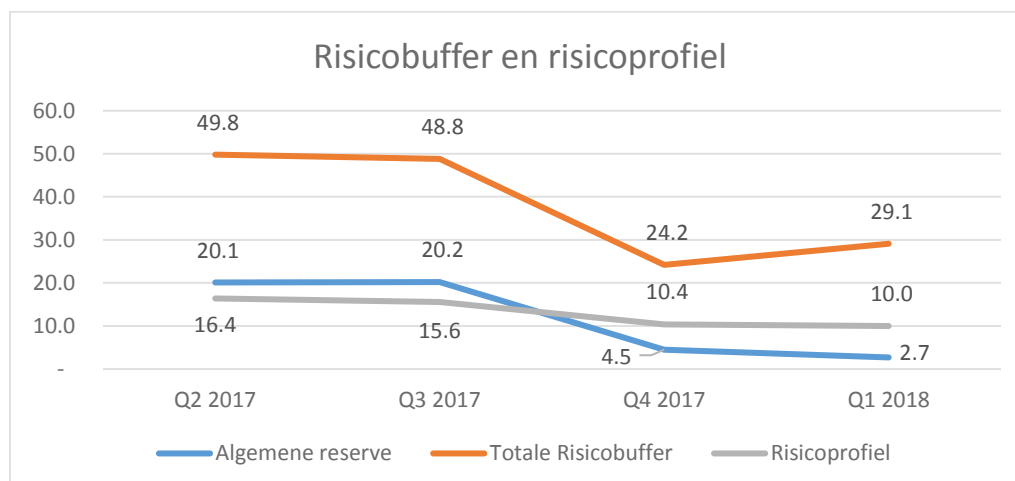
Via het risicomangementbeleid hebben Provinciale Staten een ondergrens voor het ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld van 1,5. Dit valt in de klasse ruim voldoende. Daarnaast is besloten dat de algemene reserve minimaal gelijk (ratio 1,0) moet zijn aan de benodigde risicobuffer. Op basis van deze ratio's wordt bepaald of het weerstandsvermogen van de provincie toereikend is bij het huidige risicoprofiel.

Met het risicoprofiel zoals opgenomen in deze rapportage is de berekening van de ratio's als volgt.

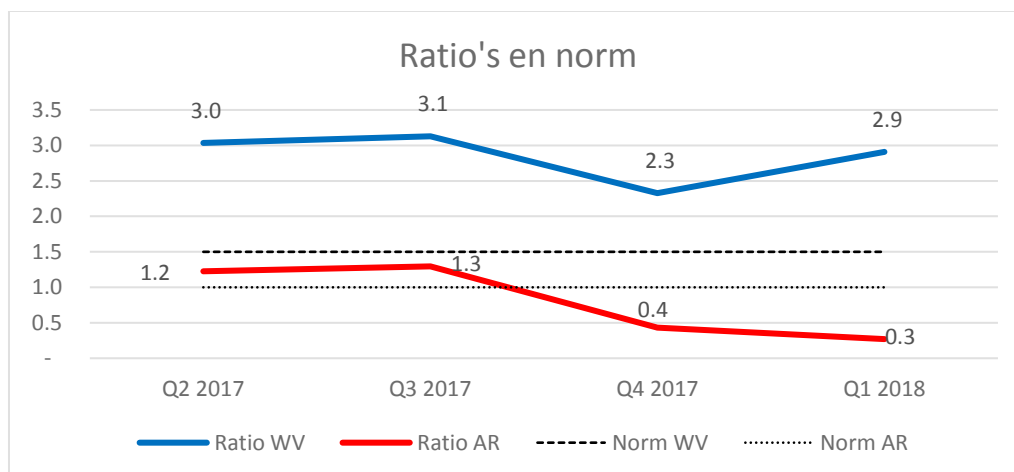
$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare risicobuffer}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{29,1}{10,0} = 2,9$$

$$\text{Ratio Algemene reserve} = \frac{\text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde risicobuffer}} = \frac{2,7}{10,0} = 0,3$$

De ontwikkeling van de beschikbare risicobuffer en het risicoprofiel zien er als volgt uit:

De ontwikkeling van de ratio's weerstandvermogen en Algemene Reserve is in onderstaande grafiek weergegeven:

De oorzaak van de stijging van de ratio weerstandvermogen heeft voornamelijk betrekking op de stijging van de ruimte in de meerjarenbegroting. De daling van de ratio Algemene reserve naar 0,3 is te wijten aan een daling van Algemene reserve, de benodigde risicobuffer is nagenoeg gelijk gebleven. In de voorjaarsnota 2018 wordt uitgebreid stilgestaan bij het financieel meerjarenperspectief in relatie tot het benodigde weerstandvermogen en bezien wordt in welke mate de (toekomstige) budgettaire ruimte ingezet kan worden voor financiële ambities of benodigd is voor het aanvullen van de algemene reserve.